

ဝင်နာဲသိုက်အံင်ကွာ်တရ် ဘဝသံသာမ္မပွဲက်

ညးဆာန်ဂကူ နာဲသိုက်အံင်ဝံ ပွဲသက္ကရာဇ် ၁၃၂၇ သက္ကရာဇ်ခရေတ် ၁၉၆၅ ဂ် ကွာ်ဒိုက်ပွဲကွာ်ဇာင် ပွိုင်ချင်ကျာ်မြဟ်ရ ယျုမအံက် နာဲလှ ယျုမအံက် မိသ ပ္ဍောင်ကို ကောဒေန္တဒိုင်ပန်တွာ် နာဲသိုက်အံင်မ္မ မဒ်ကောန်ဇော်အိုတ်ရ၊ ပင်အယုက် (၆) သွာံ မိမခါအပ်စွဲဘာကွာ် ကတ်ပညာတန်မူလစိုပ် စိုပ်အာတန်တတိယတဲ တိတ်နူဘာရ၊ ပင်အယုက်(၁၁) သွာံ မိကိုမခါ သွက်ဒကာထပိုယ် သွအော ဥပဇ္ဈာဲ ကိုကျာ်ဇော် ဘန္တသိဃံ ဘာကွာ်ထဝ် ချင်မတ်မလိုတဲ ဒ်ကျင်သာမဏီဗ္ဗဇကု ကတ်လောတ် သဇိုင်ပရိယတ္တိ ပွဲဇရင်တမ်ဇိုင်အောဘဒန္တသိဃံထေရ်ရ၊ ကိုလဝ်ယျုထပိုယ်အနုကုလရ။

လက်ထက်ကောန်ထပိုယ်အနုကုလ တန်တဒိုင်ပွဲဘာကွာ်ထဝ်ဂ် ဝံမိင်ဒိုင်ခရ်ပရေင်ဂကူ နူကျာ်ဇော်အော မဟာဂုဏ်အနန္တ ဘဒန္တသိဃံလေဝ်ကို ရဲသွာပရေင်ချင်ကွာ်ဂကူမန် ခမီသင် ကွးဘာတက္ကသိုတံလုပ်တိတ် ဂကောံခရီဒိုင်ပွဲဘာ သောံဆိုညာတ် မိင်ဒိုင်လှိုန်ကာလကိုတဲ စိုတ်ဆာန်ဂကူ မံက်ဂတပ်ကျင်ရ၊ ဘာကင်ထဝ်ဝံဒ်ဌာန်ဇူဂကူမန်တံဇူဒို ယပ်ဟိုမ္မးလေဝ် ဟိုဝံရ ဒ်ရင်ပါလီမာန် ဌာန်သွာပရေင်ချင်ကွာ် မန်တံကောံခရီ ယပ်ဟိုမ္မးလေဝ်ဟွံဗျတ်ရ။ မန်တမ်ဇီကောတ်ဇီ ကွာ်ဇီဝံင် စိုပ်ကောံဒိုင် ပွဲဘာကွာ်ထဝ် ဒ်အာသကအံရဲ ကော်ပြီဇာညးညွအံလေဝ်နွံဗပ်သအပ်ရ။ ဘာကွာ်ထဝ်ဝံဒ်ဌာန်ဒေသ ဂကူမန်ပိုယ်သောံ ကောံဒု ညးညွအံလေဝ်ဒ်ရ။

ထပိုယ်အနုကုလ ပင်အယုက် (၂၀)သွာံ ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် ၁၃၄၇ ဂ် သွအောဥပဇ္ဈာယ်ကို ကျာ်ဇော်အောသိဃံထေရ်တဲ ပျိုန်ခမီရ။ ခမီသွတ်အနုကုလ စောဲအလံာ်ကျင်ပရေင်ချင်ကွာ် ဆာန်ဂကူလေပ်ကျင်တဲ ဗက်လောတ်ပညာဂတာပ်ခေတ် တိုန်ချင်လျှင် လောတ်အင်္ဂလိက်ရ၊ အယောလူတ်ဒိုင်ပညာ ပွဲချင်လျှင် ပွိုင်ခါသွာံဂ် လုပ်ဂကောံသင်သွတ်မန် ချီဒရင်ကျင်ပရေင်ချင်ကွာ်ရ၊ လဆောင်လဆောင်ဝံအခိုင်မ္မး ဗက်လူတ်ပရေင်ချင်ကွာ် ပွဲဇရင်သွာပရေင်ချင်ကွာ် မန်တြေတြေတေရ။ သွာံခရေတ် ၁၉၈၆-၈၇ ပွိုင်ခါသွာံ ဆက်လောတ်လိမ်အင်္ဂလိက် သေံ ဗေဒင်ဟောရာရ။ သွာံ၁၉၈၈ မံက်ဂ် ကလေင်စိုပ်ကျင်ချင်မတ်မလို သွဒတ်လုပ်ဒဂိုန် ပွဲဘာကွာ်ထဝ်ပွန်ရ၊ (၈၊၈၊၈၈)ကာလချင် ကတိုဒ်ကလိုက်ကမိုက် နာဲအနုကုလကတိုင်ကတိုင်ကွဟ်ဟ် ပါလုပ်ထွးဆန္ဒဂရောံသင်သွတ်မန်တံကိုရ၊ (၁၈၊၉၊၈၈) ပွာန်သီအိုတ်တဲ နာဲအနုကုလ ဒိုက်ကျိပ်တဲစန်ဒက်နင် သင်သွတ်မန်ဗွတ် (၂၀)ဇကု ငြိပ် ဒ်စိုပ်ကျင် တိဉာ်ပွန်ဂတး ဒေသဗော်ချင်မန်တို ဆိုဂမကိုကျာ်ဇော်ကွာ်လှာ ရာမညကေလာသ စပံက်ကျင် ဂကောံသင်မန်စိုပ်ဌာန်မ္မောဲ Overseas Mon Young Monks' Union ရ။

ဂိတုဖေဖဝါရီလ ၁၉၉၀ ခုနှစ် ဂကောံသင်သွတ်မန်တံ သွဗဟိုဌာန ချင်ကွင်ကံက် ဘာဝါတ်ပြော်တဲ
ဝံကျင်အသိုင် ဓမ်ကံကျင်ရုပ်ရဲ ပရေင်ချင်ကွန်နွံင်တရဲ “ ပရေင်ချင်ကွန်နွံင်ချာန်ကျာ် ” “**Buddhist
Way to Democracy**” ရ။ ပွဲဂကောံ OMYMU ဝံ နာဲအနုကုလ ကေတ်လဝ်တာလျိုင်
ဒွဲအဓိကညးအုပ်ကာနာနာဂကောံတဲ ဒးရေင်တွိုင်ကမ္ဘောန်ဂြိုင်ဒိုင်ရ။ ပါနူဂမ္ဘောန်ညးအုပ်ကာနာနာ
ကမ္ဘောန်ဌာနလစှော် ဌာနပရေင်ပညာ ဌာန်ဆက်ဆောံချင်သအာင် ဌာနရီဗင်မန်ဒ်ဒိုက်တံလေဝ်ချိုက်ကျိုင်
သွသကုပ်ဌာနတံဂြုဟ်တဲ ဒးကိုအဓိင်ကိုကမ္ဘောန် ပရဟိတဂြိုင် အဓိင်ပူဂိုက်သျှော်အောန်ကွံင်ကွံင်ရ။
အဓိင်ပူဂိုက်ဟိုက်လေဝ် တွဂုဏ်အနုကုလဝါသွာဗိုလ်ဗိ ပအိုတ်အဓိင်ကိုဗိုလ်ဟေင်ရ။ နာဲအနုကုလဝံ
စေတနာလေဝ်ဗုအး စိုတ်လေဝ်လှူတပ်တးတဲ ဆအယံမာတ်ကောန်ဂကောံ OMYMU သွးဟံက
ခမီသင်တွဟ်သအာင် ကွးဘာမန် ကောန်ဂကုမန် တိညာတ်ဒိုင် ညးတံလေဝ်ဆာန် ရှေ့သျှော် ပတော်စှော်စိုတ်
လှူနာဲအနုကုလဂ် သွာံဆိုက်ကေတ်ရ။ ကိုကိုပုလေဝ်မာန်ရ။ ပရေင်ဆက်ဆောံလေဝ်ခိုဟ် မုမ်မတ်ယးတး
အီတုက်မာန်ဒိုင်လျိုင်တဲ ဟိုက်နူနာဲအနုကုလ ဂကောံသမဂ္ဂသင်သွတ်မန် ယှုပြာကတ် ဂြိုင်ကျင်ရ။
တွဂုဏ်ကျီဟိုမုး မွဲဟ်တိဂြိုင် ဝံအခေါင် စုက်လက်ကိုကိုပုလေဝ်သျှော်ချင်မန်တိုတအံဂြိုင်ကိုဝါတဲ
ညးဇော်ဗော်ချင်မန်တိုတဲဗွဲမဂြိုင် ဟံတိတွဂုဏ်ကျီဂ်အောန်ကွံင်ကွံင်ရ။ သွာံ ၁၉၈၉ - ၁၉၉၃ ပွိုင် ၄
သွာံပြင် ယိုက်ဂြေင်ကျင်လဝ် ကမ္ဘောန်ဂကောံသင်သွတ်မန် စိုပ်ဌာန်ဇမ္ဗောဲ နဂြိုင်တရဲ
“ပရေင်ချင်ကွန်နွံင်ချာန်ကျာ် **“Buddhist Way to Democracy”** ဝံဒ်ဒဲတဲဖိုသွက်ဂကု
သွက်ချင်ဇော်ကိုဖြဟတ်ရေင်။

သွာံခရေတ် ၁၉၉၃ ဂိတုအေပရီဂ် နာဲအနုကုလ ရာံတိတ်ဘဝခမီ ဒ်ဘဝခရ်ကိုလဝ်ယှု နာဲသိုက်အံင်ရ။
ပွဲသွာံ ၁၉၉၃ ဂိတုအေပရီဂ်ဟေင် နလေဝ်အစီအဇန် UN စိုပ်ကျင်ချင် အမေရိကာန်ရ။
ဂကုမန်တံစိုပ်ကျင်ချင် အမေရိကာန် လေဝ်ဂြိုင်ကျင် သိုက်ကံရ။ သွာံ၁၉၉၄ ဂိတုဒီဇင်ဘာ ၂၄၊ ၂၅ ဂ်
ပွိုင်ဓါတဲ မန်စိုပ်ဒိုင်အမေရိကာန်တံ ပံင်ပကောံညးသကအံ သွသဘင်သီကိုဇော် ပွဲချင်ဂုတ်ဂုင် **Fort
Wayne, IN** ရ။ သွာံတင်ယှုဗော်ကလေင်ဒက်ပွန်ချင်မည် **Monland Restoration Council
(MRC)** ဂ် နာဲသိုက်ပတိုန်ထွးပွေပ်ဂလာန် ညးမပြာပ်တိုန်စိုပ်သဘင်သီကိုတံဒိုင်တဲ တုပ်စိုတ်တဲ ယှု
MRC ဂ် ဒ်အာဒတန်ရ။ ပွဲသဘင်သီကို ဒးရဲစိုပ်တိုန် ကျိုင်သကုပ် **MRC** မိုန်နံ ခိုင်င် မွဲတွရေင်
ပူဂိုလ်ဒင်ရဲစို်ဒ်အာဓါတွ နာဲသိုက်အံင်ကိုနာဲအံင်မန် (ထောန်ယျီ) ပွေပ်စရင်ဒင်ရဲရ။ ဒ်အာအလိုက်ချင်ဗို
ရဲစို်သမ္မတ ကိုန်ချင်အမေရိကာန်ကိုရ။ ကောန်ဂကောံတံ စိုတ်ကတိုင်င်ကွဟ်ဟ် အီအီဂြိုင်င်
ဗိုင်စုတ်ကိုမဲအိုတ်ရ။ ခြာဟံလအံ သွဟ်တိုန်ကျင်ဂ် ကောန်ဂကောံတံထံက်ဂလာန် ကို နာဲသိုက်အံင် ၈၀
ကျိုင်ကွံ ပြင်တဲ နာဲသိုက်အံင်မွဲ ဗွဲမဗွဲခရ်ဒ်ကျင်ဥက္ကဋ္ဌမန် **MRC** အလန်ကျာအိုတ်ရ။

နာဲသိုက်အံင်ဝံ ရန်တိုက်ဂကုတဲ ဒင်ဒိုင် လုပ်ပွန်အမေရိကာန် လုပ်လောတ်လဝ်ပွန် ပွိုင် (၃)
သွာံပွန်ရ။ ကတ်လူတ်ကေတ်ကွတ်ပွန်ဂတာပ်ခေတ်တဲ မွဲတဲ မွဲအဓိင် သွက်ဝံပတန်ဒပ်ပွန်မန်မွဲခိုင်င်ဂ်
ရန်တိုက်လဝ်နွံရ။ ရံင်အာလွာ်ဒပ်ပွန်မန် ကွတ်ပညာပွန်ချိုက်လျှိုင်ဗွဲမလောန်ဂ်လေဝ် နာဲသိုက်အံင်တီရ။
ပရောဒက်ပွန်ဒပ်ပွန်မန်ပွမချိုက်ပေင်ကိုအစောံစရဲ မွဲတမ်ဒပ်မာန် ရံင်အာအကာဲအရာ ပရေင်ချင်ကွန်
အပွဲချင်ပိုယ်တေံ လွာ်ကောန်ချင်အရေင် ဂကုဇုတ်တံတံ ဗလးပွန်ဟံဝံ ဒးပခိုင်လဝ်ဒပွန်
လျိုင်ကာလရေင်ဂ် နာဲသိုက်အံင်ဒိုင်ဂိုင်ကေတ်လဝ် နွံပေင်င်ရ။ ပရောဏံဝံ ကေင်သီကိုလဝ်ကိုတွပညာမန်
စိုပ်ဒိုင်ချင်သအာင်တံကို ကျိုင်သျှော်ချင်မန်တိုက်ဂ်ကိုနွံရ။

ကသပ်နဲသိုက်အံင်ချပ်လပ်ကံဝံ ဆဲအယံမာန်မိုဟ်သွးဟံတဲ ဒးပံက်ဘာကတ်ပကောင်ပညာပွာန်ရောင်၊
ဝံပံက်ဘာကတ်ပညာပွာန် ညံဒကောင်ပင်င်မာန်ဂ် ဒးဒက်ပွန်တိုန် ဩန်ဂအံကောန်ဂကူ **Mon National Fund** မွဲရောင်ဂ် ဖျံလပ် **plan** နွဲရ၊ ကသပ်နဲသိုက်အံင်သျှင်နူကဆံင်ဂကောန်ဂကူမန်တဲ
ဝံမမံက်အာရပ်ရဲကမ္ဘာန်မာန်ဂ် ဣိုင်ဩန်ကွဲကွဲရောင်။ နဲသိုက်အံင်မွဲရန်ဂွာန်ဒိုင် သွက်ဂကူ
သွက်ပရောင်ဩင်ကွာန်တဲ လွပ်ပရောင်ဆာန် ဒက်ပွန်သိုက်အိန်ထံင်ဂ်လဲလွဲအာကိုသွာံရ။

မမ္မတာလိုက် အခိုက်လောကကံစိုပ်ကွိုင်အဝဲပတ်အိန်ထံင်သွမ္မီထပ်တဲဂ် စေံမံင်သဘာဝရ၊ သွာံ ၂၀၀၄ ဂ်
နဲသိုက်အံင် သွမ္မီထပ်တဲကိုသွတ်ဝတ်ကညာမန် မွဲယျုမိအေမန် (**B.A history**) ဇာတိကွာန်ကအဲဇောတ်
ပိုင်ဩင်ရောင် မဒ်ကောန်ဂုတ်နဲသိသာန်ဗျ မိကျေန်ပို (နဲစန်းမြ မိကျေန်ပို) ရ။ ဘဝသိုက်အိန်ထံင်လဲအံပိုင်
၄ သွာံ ကလိဝံလပ်ကောန်ဂုတ်မွဲ ကိုလပ်ယျုဟေမာဩန်ရ၊ အယောကေတ်ဒိုင်တာလျိုင်သိုက်အိန်ထံင်
မွဲလွာ်ဂ် ရန်ကုန်တဲ တိုန်ဒိုင်ဘာပရောင်ဩင်ကွာန် (**Political Science**) ပွဲဘာတက္ကသိုဩင်အကြန်
နကိုဩန်အထံက်ပင်အလိုသီ အစီဇန် (**scholarship**) ရ။ နဲသိုက်အံင်ဒိုင်ဂိုင်ကေတ်လပ်
ဘဝညးဂ်မွဲတွဲမွဲအခိုင်ဒးကေတ်တာလျိုင် အာဒိုင်ကူပိုင်ကောန်ဂကူမန်ဇာ အစောံစရဲဒဲဒဲဒးကောင်
ကူပိုင်ညိုပိုင်ပိုင်ပိုင် ပရောင်ပိုင်ဒိုင်ဩင်ဩင်ထံင်ထံင်ကြိုက်ဒတီ ပရောင်ပွာန်လေပ်ဒးကျိုဟ်
ပရောင်ဩင်ကွာန်လေပ်ဒးစိုန်သကို နဲသိုက်တီလပ်သံဝံတဲ လွီပရကတ်ပညာတိုန်ဒိုင်ဘာ
ပရောင်ဩင်ကွာန်ရောင်။ အခိုင်ဝံမံင်ကိုကောန်ဩင်အာန်ကွဲကွဲရောင်။

သိုင်ဆဲ နဲသိုက်အံင်ဝံ အယောရန်ဂွာန်ဒိုင်ဘာ တွဟ်နသေ့ဆက်ယိုက်ဂွိုင်အာ ဒွိုင်ကောန်ဂကူ
အနာဂတ်ဂတဲ ကမ်ပရိုက်ကမ်ဒိုင် ယဲဝေဒနာဩိုင်တဲ ပွဲစွတ်တဲသွာံ ၂၀၀၈ အပ်ဂေတ်စံမွဲ အခိုင်
ပယျာံ ပန်နာဩိုင်သံဝံတဲ ပြဟ်ကလဲအာပွဲရင်ဂညဲ ဩင်အကြန် တွဲရးအိုဟာအို ပွဲဩင်အမေရိကာန်ရ။ အခိုင်
ပြဟ်ကလဲအာ လသာစံလပ်ခန္ဓာ ကလိဝံအယုက် (၄၃) သွာံ သေ့လပ်သမ္မာမိအေမန် ကိုကောန်ဂုတ်
အယုက်ပိသွာံ မိဟေမာသန်ရ၊ မမ္မတာလောက ဝံလပ်ရုပ်နာမ် ခန္ဓကာယဝံ ညံဟံဗိုန်ဒိုင်တဲ ဒးလိုဟောင်ရ၊
အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တရောင် နဲသိုက်အံင် ကွာ်ကွိုင်တဲ မွဲဘာ မွဲသံသာ အုပ်ကွဲနိုကိုတဲအာခိုဟ်ဟ်ရောင်။
စိုန်ရ မွဲဟ်စုတီချိုတ်အာတဲကိုလေပ် သိုင်ဆဲ နဲသိုက်အံင် ရောင်ဩင်လပ် ကမ္ဘာန်ဒဲတဲဖို သွက်ဂကူ
သွက်ဩင် ကမ္ဘာန်ပရဟိတတံဂ် သေ့စက်ဒိုင်ပွဲကောန်ဂကူမန်ပိုယ်လျိုင်ရောင်။

နဲသိုင်ဝင်